

Ds. Arjan van Groos (1962 - 2014)
Tekst: Johannes 1, 14
Ochtenddienst / middagdienst
Kerst

Broeders en zusters, op deze eerste Kerstdag mogen we met elkaar stilstaan bij het wonder van de komst van Gods Zoon in deze wereld, zoals dat door de apostel Johannes beschreven is. Hij getuigt dat de Zoon van God mens is geworden en vol van genade en waarheid was, vol gunst en trouw. Daarom zullen we straks, nadat we de vredegroet van de Here hebben ontvangen over deze gunst en trouw van de Here zingen, met de woorden van Psalm 57 de verzen 6 en 7. Maar we zullen deze dienst beginnen met het belijden van onze afhankelijkheid van de Here. Uit eerbied voor de Here zullen wij daarbij gaan staan.

- 1. Votum**
- 2. Zegengroet**
- 3. Lied : Psalm 57 : 6 en 7**
- 4. Lezing van Lucas 2 : 68 - 79**
- 5. Lied : Gezang 10 : 1 en 2 (onze verwondering uitzingen over het feit dat de Zoon van God tot ons kwam om ons te verlossen)**
- 6. Gebed voor vergeving van de zonden en vernieuwing door de Heilige Geest**
- 7. Schriftlezing : Johannes 1 : 1 - 18**
- 8. Lied : Psalm 67 : 1 en 2**
- 9. Tekst : Johannes 1 : 14**
- 10. Lied : Psalm 111 : 2 en 4**
- 11. Dankzegging en voorbede**
- 12. Slotzang : Gezang 11**

Middagdienst

- 1. Votum**
- 2. Zegengroet**
- 3. Zingen: Lied 328 : 1 – 3**
- 4. Gebed om zegen over dienst**
- 5. Schriftlezing : Johannes 1 : 1 – 18**
- 6. Zingen: Gezang 10 : 1 en 2**
- 7. Tekst: Johannes 1 : 14**
- 8. Zingen: Gezang 4**
- 9. Gebed**
- 10. Zingen: Psalm 111 : 2 en 4**

Geliefde gemeente van onze Here Jezus Christus, broeders en zusters, jongens en meisjes

Kerstfeest in 2003. Wat zal de Here Jezus vinden van de manier waarop wij hier in Nederland zijn geboorte vieren? Zal Hij niet heel verdrietig zijn? We zeggen dat we het Kerstfeest vieren, maar dat kun je toch niet in alle eerlijkheid volhouden. Een derde deel van onze landgenoten weet al niet eens meer dat het kerstfeest te maken heeft met de geboorte van de Here Jezus. Het kerstfeest is een feest geworden vol van valse sentimenten. Niet alleen bij mensen die helemaal niet weten wat het kerstfeest betekent, maar ook onder christenen. Er wordt dan zweverig gedaan over de geboorte van het kleine liefde kindje in die stal in Bethlehem. Gemakshalve wordt dan maar vergeten wat deze geboorte voor dit kind zelf betekende. Het betekende lijden, moeite en verdriet. Het betekende het begin van een nieuw hoofdstuk in de strijd tussen de duivel en God. De vrome leiders in Jeruzalem, de hogepriesters en Schriftgeleerden, die hun mond vol hadden over de komende Messias, zij kwamen niet naar Bethlehem onder Messias aanbeden, maar bleven lekker in een veilige huizen in Jeruzalem. Het waren eenvoudige herders die de Here Jezus kwamen begroeten. Het waren wijzen uit het oosten die de Messias kwamen begroeten en eerden met cadeaus. Zij maakten een lange en gevaarlijke reis voor dit doel. Maar de vrome dominees van die dagen bleven thuis. Maar daar heeft bijna niemand het over in deze dagen. Voor woorden als lijden en vernedering is geen plek in deze gezellige dagen. De wereld leeft liever bij de valse emoties dan bij de waarheid. Wat moet dat onze Here Jezus Christus een verdriet doen. Hij die, zoals onze tekst zegt, vol is van waarheid, wordt afgescheept met een leugenachtig feest. Een feest dat precies past in onze tijd. Een tijd die vol is van leugens, van valse beloften en valse sentimenten. Je hoeft de televisie maar aan te zetten en het stormt je tegemoet. In opgeklopte spelshows, in soaps vol leugens en bedrog, in programma's vol dom geklets.

Hoe anders is het Woord dat ik u op deze Kerstdag mag brengen! Het Woord dat ik u vanmiddag mag brengen is namelijk vol van waarheid. Het is ervan vervuld. Niet dat dat mijn verdienste is. Niet omdat ik zo'n grote spreker ben. Maar vanwege het Woord zelf. Het Woord Jezus Christus. De Zoon van God. Het kind van Maria. Het Woord dat vleesgeworden is. Het Woord van God.

Ik verkondig u **dat het Woord vlees is geworden.**

En we zullen bij drie aspecten van dit Woord stilstaan:

- 1. bij de verhevenheid van dit Woord,**
- 2. bij de nabijheid van dit Woord,**
- 3. bij de heerlijke inhoud van dit Woord.**

We zullen dus allereerst stilstaan bij **de verhevenheid van het Woord**. Het openingshoofdstuk van het evangelie van Johannes is groots opgebouwd. Johannes begint zijn evangelie bij het begin van de schepping. Hij begint zijn evangelie zelfs met dezelfde woorden als het boek Genesis. “In den beginne”. Dus toen alles nog woest en leeg was. Toen alles in duisternis gehuld was. Toen al was het Woord. En het Woord was bij God en het Woord was God. Johannes benadrukt hier dus dat het Woord echt en eeuwig God is. Dat Hij niet geschapen is, maar er voor de schepping al was.

Het gebruik van het deze aanduiding voor de Here Jezus als het Woord is, denk ik, voor velen van ons moeilijk en ongrijpbaar. Zeker voor de jongens en meisjes zal dat zo zijn. Waarom wordt de Here Jezus hier nu “het Woord” genoemd? Bij ons roept deze naam “het Woord” niet veel bijzondere gevoelens op. Woorden zijn bij ons vaak leeg en hol. Zonder werkelijke betekenis. Maar voor een Jood is er een heel nauwe band tussen een woord en de zaak die door het woord wordt aangeduid. Het Hebreeuwse woord voor woord betekent ook “zaak” of “ding”. Als Johannes de Here Jezus dus hier “het Woord” noemt dan denkt een Jood heel concreet aan het Woord van God. Maar dan niet als een abstract iets. Maar dan denkt hij aan al de woorden die de Here in al die eeuwen heeft gesproken en aan al de beloften die de Here in de Bijbel heeft gedaan. Het Woord van de Bijbel is voor hem ook niet een boek vol mooie ideeën en gedachten, zoals er vandaag de dag vaak naar gekeken wordt. Maar voor hem hebben deze woorden alles met de werkelijkheid te maken. Met een levende God. Met echte beloften. Met beloftewoorden waar je dus ook op kunt vertrouwen dat ze nagekomen worden. Het Woord want de Here is voor hem dan ook vervuld van kracht en werkelijkheid. Precies zoals Johannes dat laat zien in de betekenis van dit Woord voor de schepping.

Als hij laat zien dat alles wat geweest is, alles wat er vandaag is en alles wat er morgen zal zijn van dit Woord afhankelijk is. Hij schrijft in vers 3: alle dingen zijn door dit Woord geworden en zonder dit Woord is geen ding geworden, dat geworden is. Daarmee neemt hij ons mee naar de schepping van de wereld. Toen God sprak en het was er. Hij zei: er zij licht. En het was er. Hij zei: laten er bomen zijn en zij waren er.

Hij zei: laten er vogels zijn, laten er vissen zijn. En ze waren er. Hier ziet u dus de kracht van het Woord. Wat gezegd wordt, gebeurt. Wordt werkelijkheid. Ja, de aarde, het licht, het uitspansel. Ja, alles is voortgekomen uit het Woord van God. Het Woord dat uit Gods mond uitging en daar van alles bewerkte.

Het Woord van God, het doet grote dingen. Het is altijd vol van kracht. In een preek over Jesaja 55 hebben we eerder dit jaar daar al bij stil mogen staan. Daar zegt de Here over de kracht van zijn Woord het volgende. Vers 10. Want zoals de regen en de sneeuw van de aarde neerdaalt en daarheen niet weerkeert, maar doorvochtigt eerste de aarde en maakt haar vruchtbaar en doet uitspruiten en geeft zaad aan de zaaier en brood aan de eter, also zal mijn woord, dat uit mijn mond uitgaat, ook zijn; het zal niet leeg tot Mij weerkeren, maar het zal doen wat mij behaagt en dat volbrengen waartoe Ik het zend. Het Woord van de Here heeft altijd kracht. Wat de Here zegt, gebeurt. En niet een keer is het gebeurd of zal het gebeuren dat het Woord van God niet doet wat Hij heeft gezegd.

Zo verheven. Zo krachtig is het Woord van God. Waar wij jaren met vele mensen aan moeten werken, dan maakt God door de kracht van zijn Woord in die paar seconden die Hij nodig heeft om te zeggen wat Hij wil. Zoveel kracht heeft Gods Woord. Zoveel. Dat een paar woorden genoeg zijn om alle mensen te doden. Net zoals een paar woorden genoeg waren om de aarde te bevolken. Zo zijn een paar woorden ook genoeg om alles weer terug te draaien.

Wie zal geen diepe eerbied hebben voor dit Woord? Wie zal niet buigen voor dit Woord? Slechts een dwaas zal dit Woord tegenspreken en zich ertegen verheffen. Jongens en meisjes, zo groot is God dus. Wij en heel deze wereld zijn ontstaan door het Woord van God. Doordat Hij sprak. En doordat God nog altijd spreekt, blijft ons leven in stand. Want het Woord van God, het Woord dat wij in onze Bijbel vinden en dat elke zondag weer tot ons komt, leert ons de weg van het leven. Het leert ons in het Licht te wandelen. In het warme en genadige Licht van God. En zo verheven is dus het Woord van God, dat het tot leven roept en de weg naar het leven wijst. Heel ons leven hangt van Hem, het Woord af. Laten wij dan buigen voor dit Woord en naar dat Woord luisteren. Dat in de eerste plaats.

In de tweede plaats zullen we stilstaan bij **de nabijheid van het Woord**. In vers 4 en 8 noemt Johannes de Here Jezus ook het Licht. Het waarachtige licht, dat ieder mens

verlicht was komende in de wereld. En in vers 4 schrijft hij ook over de strijd tussen het licht en de duisternis. Dat wijst op de vijandschap van de wereld tegen het Licht en tegen het Woord. De duisternis wil het Licht uitdoven en het Woord laten verstommen. En dat moeten we eens goed tot ons door laten dringen: Wat voortgekomen is uit het Woord, is dus in opstand gekomen tegen dit Woord. En het Licht dat de wereld op de juiste weg wijst, wordt bestreden. Johannes beschrijft die vijandschap ook in de verzen 10 en 11. *Hij was in de wereld, en de wereld is door Hem geworden, en de wereld heeft Hem niet gekend. Hij kwam tot het zijne, en de zijnen hebben Hem niet aangenomen.* Is het niet verbijsterend? Zonder het Woord en het Licht van God was de wereld er niet eens geweest. Maar de wereld wil het Woord niet horen en voor het Licht sluit het de ogen. Zo is het na de zondeval geworden en zo is het vandaag de dag nog.

En wat doet het Woord? Trekt het Zich terug uit deze wereld? Laat het de wereld dan maar in zijn dwaasheid ondergaan? Laat Hij de wereld over aan de door haar zelf gekozen duisternis? Nee! En dat is nu het grote wonder van Kerst. Het Woord wordt vlees en gaat in die duistere wereld wonen. Tussen die mensen die de duisternis meer liefhebben dan het Licht. Tussen die mensen die het Woord van God niet willen horen. En toch komt Hij en wordt één van ons. Hij wordt als één die door Hemzelf tot leven is geroepen. Hij die zo krachtig en machtig is, dat Hij het hele heelal, met zijn ontelbare sterren en planeten, met zijn uitgestrektheid die niet te meten is, als het ware met een knip van zijn vingers heeft gemaakt, Hij is bereid om als een klein en nietig mens in die schepping te gaan wonen. Ja, onder die mensen, die doof zijn voor Hem en hun ogen sluiten voor zijn Licht. Hij wordt als een klein mens, als een van ons, door geboren te worden uit de maagd Maria.

Zo komt Hij die zo verheven is, dat je eigenlijk alleen maar kunt huiveren voor zijn macht en zijn glorie. Hij die zo verheven is, dat ten tijde van het Oude Testament niemand bij zijn aardse troon in de buurt mocht komen, behalve één maal per jaar de hogepriester, nadat hij offers voor zijn zonden had gebracht en zich uitgebreid gewassen had. Hij wordt nu een mens en slaat zijn tent midden onder de mensen op.

Overigens had ik het zonet niet voor niets over de tabernakel, waar de troon van God, de ark in stond. Want Het Griekse woord dat wij in de tekst vertaald vinden met het woord 'wonen', is niet het gewone woord voor wonen, maar betekent letterlijk 'zijn tent opslaan'. Johannes legt hier dus een verband tussen het wonen van God in de tabernakel

en de komst van de Here Jezus in de wereld. En zo vraagt hij aandacht voor het bijzondere dat er met de geboorte van de Here Jezus gebeurt. God komt als het ware achter het gordijn van de tabernakel vandaan en gaat Zich onder de mensen begeven. De mensen komen niet langer naar Hem toe, maar Hij gaat naar de mensen toe.

En dat is nu het wonder van Kerst, jongens en meisjes. En al de dingen die er omheen zijn, zoals kerstbomen en kerststerren, zoals heerlijke maaltijden, en noem het allemaal maar op, ze zijn allemaal maar bijzaak. Want dit is het grote wonder en het grote geschenk, dat ons ten deel valt, dat het Woord, dat het Licht, de Zoon van God, één van ons wordt en onder ons komt wonen. En dat moet dan ook centraal staan in de Kerstfeestviering thuis en in de kerk. Dat we God loven en prijzen om deze liefde van Hem. Dat Hij die zo verheven is, zo dichtbij komt. Dat in de tweede plaats.

Tenslotte zullen we **op de heerlijke inhoud van het Woord** letten. We zullen nu niet op het geheim ingaan dat de Here Jezus écht mens en écht God was. Johannes gaat daar ook niet op in. Wat Johannes wél vermeldt, is wat hij gezien heeft en velen met hem. Zij hebben de heerlijkheid van het Woord gezien. Een heerlijkheid die niet van deze aarde was, maar die de heerlijkheid was van de eniggeborene des Vaders. Gods heerlijkheid was in Jezus van Nazareth zichtbaar. Zoals ook in Hebr. 1 vers 3 wordt gezegd. *Deze, dat is de Zoon van God, de afstraling van zijn heerlijkheid en de afdruk van zijn wezen...* Wie God wil zien, moet letten op zijn Zoon, zoals die in het vlees is verschenen. Goed opletten en overdenken wat hij ziet. En dan ontdek je het: Jezus is de Zoon van God. De eniggeboren Zoon van God.

En zoals je in aardse kinderen, vaak hun vader kunt herkennen, zo kun je dat ook in Jezus Christus. Want Hij had de heerlijkheid van zijn Vader. En hoe zag die eruit? Hij was vol van genade en waarheid. Net zoals zijn Vader.

Wat bedoelt Johannes daarmee? Johannes grijpt hier waarschijnlijk terug te op een oudtestamentisch woordenpaar, wat vaak vertaald wordt met goedgunstigheid en trouw. Christus straalde van genade en trouw. Straalde van liefde en eerlijkheid, van betrokkenheid en betrouwbaarheid.

Hoewel Christus God is, ver boven alles verheven, hoewel Hij als het Woord door de wereld nooit erkend werd, zoekt Hij toch de verloren mens. Om deze mens in liefde aan te zien. Liefde die hij niet verdient, maar die Hij in zijn genade toch geeft. De genade voor zondaars waar God in het Oude en Nieuwe Testament telkens weer over sprak en

die Hij in de tempeldienst zichtbaar heeft gemaakt voor zijn volk Israël en in de sacramenten van Doop en Heilig Avondmaal voor zijn nieuwtestamentisch de volheid van die genade is zichtbaar in de Here Jezus Christus. In het feit dat Hij verloren en verstoten mensen, zoals hoeren en tollenaars opzocht. In de genezing van al die blinden, verlamden en bezetenen. In zijn liefde voor de kinderen. En tenslotte in zijn dood. Een dood die Hij niet hoefde te sterven, maar die Hij wilde ondergaan voor ons. Om ons die deze dood verdienden, van die dood te bevrijden. Heel zijn optreden tijdens zijn leven op aarde sprak van Gods genade. In Woord en daad. En ook vandaag nog spreekt zijn optreden van genade. Hij wacht met terugkomen totdat de laatste uitverkorene zich heeft bekeerd. Hij is dagelijks bezig om bij zijn Vader voor ons te pleiten. Hij regeert de hemel en de aarde met het oog op ons, zijn bruid, de kerk, waar Hij met zijn eigen bloed voor heeft betaald. Zo toont Hij Zich vol genade.

Maar dat niet alleen. Hij is ook vol waarheid. En wat is dat heerlijk om te weten in een wereld die vol is van lege beloften en valse sentimenten. Aan de buitenkant lijkt het nog wat, maar van binnen is het leeg. Want is het dan heerlijk om te weten dat het Woord dat van God is uitgegaan en zelfs vlees is geworden vol van waarheid is. De Here Jezus is waar. Zijn daden zijn waar en zijn woord is waar. Op Hem kunnen we bouwen. Op Hem die vol is van genade en waarheid. Op Hem die nu in de hemel is en die zeker terug zal komen om alles wat leeg en hol is weg te doen. Totdat er niets meer is dan zijn liefde en waarheid. Het Woord is vleesgeworden en heeft onder ons gewoond en wij zullen zijn heerlijkheid aanschouwen, een heerlijkheid als van de eniggeborene des Vaders, vol van genade en waarheid.

Amen